

Leersessie 1. Causale loopdiagrammen in bodem- en waterbeheer

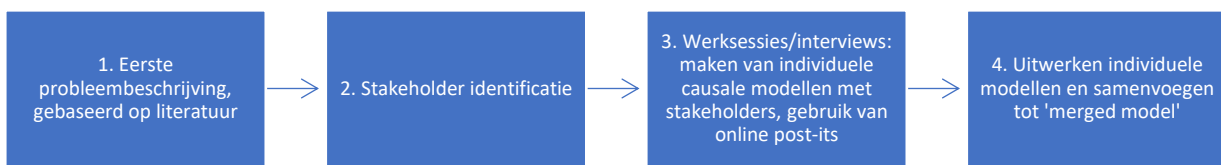
Datum: 15 april 2021
Spreker: Sebastiaan van den Oever

Leerdoel

Tijdens deze leersessie is de methode van causale loopdiagrammen verkend met een aantal projectleden van KLIMAP. Causale loopdiagrammen maken expliciet hoe verschillende mensen op verschillende manier naar een gebied kijken. Dit kan nuttig zijn om vanuit die diversiteit toch tot een gezamenlijk beeld over het gebied en de uitdagingen en oplossingen te komen.

De methode

Een causaal loopdiagram methode bestaat uit 4 stappen.

Figuur 1. Hoofdlijnen van de methode van causale loopdiagrammen

Wat kan je ermee in de context van bodem- en waterbeheer?

De methode maakt duidelijk dat verschillende mensen op een verschillende manier naar een gebied en de systemen kijken. Sommige kijken op lokaal niveau, anderen op een regionaal schaalniveau. En ze hebben een ander beeld bij de invloeden van buitenaf op het systeem en hoe de systemen in een gebied aan elkaar hangen.

Het helpt:

- om perceptieverschillen bespreekbaar te maken
- om wetenschappelijke informatie in te brengen om percepties bij te stellen indien nodig.
- om verschillende perspectieven van de partijen te laten zien, wat helpt om irritatie en frustratie in zo een groep te verminderen

Je kan er ook:

- onbekende factoren en onderzoek behoeften mee identificeren.
- klimaatrisico's en impactfactoren mee in kaart brengen.
- scenario-planning uitvoeren.
- draagvlak voor maatregelen analyseren of zelfs creëren.
- de impact van maatregelen op het systeem evalueren.

De deelnemende leden van het project KLIMAP hebben tijdens de leersessie geconcludeerd dat causale loopdiagrammen kunnen fungeren als hulpmiddel om gesprekken tussen verschillende partijen te vergemakkelijken. Het is een veelzijdig instrument voor het analyseren, begrijpen en communiceren van complexe systemen en problemen met betrekking tot klimaat- en waterbeheer. Net als bijvoorbeeld een serious game, is het een bruikbare vorm van 'participatory modelling' waarbij samen met stakeholders wordt geprobeerd om inzicht te krijgen in het systeem en in elkaars perspectieven daarop.

Meer weten?

[Presentatie leersessie over causale loopdiagrammen](#)

[Rapportage afstudeeropdracht Sebastiaan van den Oever](#)

[Uitgebreid verslag van de leersessie over causale loopdiagrammen](#)